The Field Evaluation at the Suspected Site of Curonian Poys Castle

In 2018, the evaluation was continued at the presumed site of Curonian Poys Castle between Liepų and Pievų Streets in the city of Klaipėda. The castle itself was mentioned in at least three different 13th-century (1253, 1258, and 1291) written sources. In 2018, one trench (a total of 50 m^2) was excavated (Figs. 1–3). The cultural layer in the trench was 50 cm thick. The finds include 3 small pieces of iron slag, 4 flint artefacts, 3 hand-built potsherds dated to the Iron Age, and 3 hand-thrown potsherds dated to the 14th–15th and 17th–18th centuries (Figs. 4–5). The results and artefacts from the 2018 investigation support the author's hypothesis that the site of Poys Castle possibly exists in the investigated area.

Stanislav Rutkovski, Pavel Vutkin

Vaitkuškio piliakalnio papėdės gyvenvietė

2018 m. atlikti archeologiniai tyrimai Vaitkuškio piliakalnio su gyvenviete (UK 24160) teritorijoje (Ukmergės r., Pabaisko sen., Slabados kaimas). Tyrimų metu minėtos teritorijos apsaugos nuo fizinio poveikio pozonyje bei nesaugomoje teritorijoje šalia pozonio ištirti šeši 1x1 m dydžio šurfai (bendras tirtas plotas 6 m^2) bei žvalgyta viena 62,5 m ilgio, 45 cm pločio ir iki 1,3 m gylio tranšėja. Iš viso Vaitkuškio piliakalnio papėdės gyvenvietės teritorijoje 2018 m. ištirtas 131 m^2 dydžio plotas (viena 131 m ilgio, 1 pločio perkasa) (1 pav.).

Vykdant žvalgomuosius tyrimus Vaitkuškio piliakalnio su papėdės gyvenviete apsaugos nuo

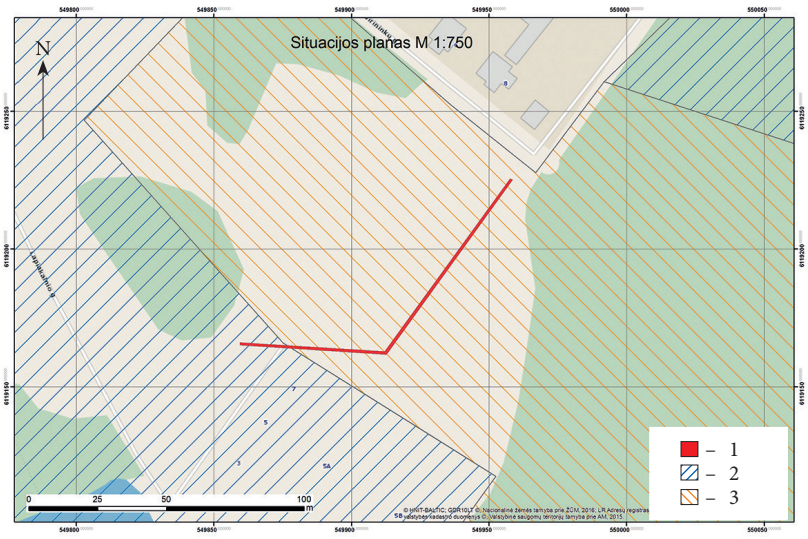

1 pav. Situacijos planas: 1 – tirta perkasa; 2 – pozonis; 3 – saugoma teritorija. P. Vutkino brėž.

Fig. 1. Situation plan: 1 – excavated trench; 2 – subzone; 3 – protected territory.

fizinio poveikio pozonyje bei nesaugomoje teritorijoje, šalia pozonio archeologiškai vertingo sluoksnio neaptikta. Tirtuose šurfuose fiksuoti vien tik natūraliai susiformavę sluoksniai be radinių arba XX a. suformuoti horizontai su šio laikotarpio radiniais. Analogiška situacija stebėta iš žvalgytoje tranšėjoje.

Tirtos perkasos R dalyje 37 m ilgio atkarpoje po velėna fiksuotas 30–40 cm storio pilkas gruntas be radinių. Žemiau jo pasiektas smėlis – įžemis. Jame fiksuoti 3 duobių kontūrai (paskutinė 14 m nuo perkasos R krašto). Jas preparavus rasta smulkių XI–XIV a. pradžios buitinės keramikos šukių bei šlako gabaliukų.

Toliau į PV 22 m ilgio atkarpoje po pilku gruntu be radinių 30–40 cm gylyje pasiektas 5–50 cm storio juodos spalvos gruntas su XI–XIV a. keramika ir šlaku (2 pav.). Be to, jame rasti du moliniai verpstukai bei sudaužytas puodas. Šis sluoksnis storiausias minėtos atkarpos centrinėje dalyje, o R ir V kryptimis plonėjo. Žemiau jo tirtas smėlis su pilko grunto intarpais be radinių. Po juo 60–100 cm gylyje pasiektas smėlis – įžemis.

Toliau į PV 16 m ilgio atkarpoje (iki perkasos posūkio) po velėna glūdėjo tik 30–40 cm storio pilkas gruntas be radinių o po juo – rausvos spalvos kietas molis – įžemis. Tokia pati situacija fiksuota ir 17 m už perkasos posūkio (dabar ji tęsėsi V kryptimi). Čia taip pat iškart po velėna bei pilku gruntu be radinių pasiektas rausvas molis – įžemis.

Toliau į V 34 m ilgio atkarpoje po velėna ir pilku gruntu be radinių glūdėjo 20–40 cm storio pilkos spalvos kietas gruntas su pavieniais XIX–XX a. radiniais. Po juo 40–60 cm gylyje pasiektas 5–50 cm storio juodas gruntas su smulkiais II tūkst. pradžios keramikos radiniais ir šlaku. Pastarasis buvo storiausias minėtos atkarpos centrinėje dalyje ir plonėjo R ir V kryptimis. Žemiau jo tirtas smėlis su pilko

2 pav. Perkasos Š sienelės stratigrafija su papėdės gyvenvietės kultūriniu sluoksniu. P. Vutkino nuotr.

Fig. 2. Stratigraphy of the N wall of the trench showing the cultural layer from the settlement at the foot of the hillfort.

3 pav. Apžiesta keramika. L. Kajotos nuotr.

Fig. 3. Partly thrown pottery.

grunto intarpais be radinių. Po juo 1–1,5 m gylyje pasiektas smėlis – įžemis. Juodas gruntas su smulkiais II tūkst. pradžios radiniais tęsėsi 10 m V kryptimi už saugomos Vaitkuškio piliakalnio su gyvenviete teritorijos, todėl ją siūloma išplėsti.

Tyrimų metu surinkta ir suinventorinta 310 radinių. Daugiausia tai rudos arba pilkos molio masės buitinės keramikos su stambiomis priemaišomis šukės, puoštos linijomis bei bangelėmis (3 pav.). Be to, rasti du moliniai verpstukai.

The Settlement at the Foot of Vaitkuškis Hillfort

In 2018, a field evaluation was conducted on the grounds of the settlement at the foot of Vaitkuškis hillfort. During it, six test pits (a total of 6 m^2) were excavated and the digging of a 28 m^2 utility trench was monitored. One 131 m^2 trench was excavated in the protected territory (Fig. 1). A 30–150 cm thick cultural layer was recorded in it (Fig. 2). No valuable layer was found in the central part of the protected territory, where sterile soil, i.e. clay was reached at a depth of roughly 30–40 cm. In the E and W parts, a 5–50 cm thick layer of dark earth with early – first half of the 2nd millennium finds, mostly pottery, was recorded at a depth of 30–60 cm (Fig. 3). 310 finds were collected and catalogued during the investigation.

Jurgis Sadauskas

Apuolės piliakalnis su gyvenviete

2018 m. lapkričio mėnesį Apuolės piliakalnio su gyvenviete (UK 24505) teritorijoje (Skuodo r.) buvo atlikti detalieji bei žvalgomieji tyrimai, susiję su Apuolės piliakalnio bei jo aplinkos sutvarkymu – pritaikymu visuomenės reikmėms (1 pav.).

Apuolės piliakalnis tyrinėtas 1928–1932 m. (1928–1930 – E. Volteris, 1931 – B. Nermanas, 1931–1932 – V. Nagevičius) (1 pav.). Iš viso ištirtas 1561 m^2 bendras plotas: padarytas R pylimo pjūvis, užfiksuoti šio pylimo R galo sluoksniai, ištirtas įvažiavimas į aikštelę PR pylime, 4 vietose kasinėta aikštelė. Nustatyta, kad pylimas supiltas per 4 kartus. Iki 50 cm storio kultūriniame sluoksnyje aptikta daug įvairių radinių (*LPA*, 2005, t. II, p. 362–364).

1996 m. piliakalnio aplinkoje gręžinius darė R. Jarockis. Nustatyta, kad į PV–P ir PR nuo piliakalnio esančioje gyvenvietėje kultūrinis sluoksnis praktiškai visai sunaikintas arimo. Į P nuo piliakalnio, žemesnėse vietose, kultūrinio sluoksnio likučiai yra iki 35 cm storio. Į R nuo piliakalnio esančios gyvenvietės dalies kultūrinio sluoksnio gręžiniais nustatyti nepavyko (*ATL 1996 ir 1997 metais*, 1998, p. 69–70).

2011 m. atlikti atskirų piliakalnio gyvenvietės dalių žvalgymai naudojant geofizikinius metodus (magnetometrą, georadarą ir elektros varžos matavimus) bei atliekant vizualinius paviršiaus žvalgymus. Rezultatyviausi buvo žvalgymai magnetometru – juo lokalizuotos papėdės gyvenvietės židinių ir kitų anomalijų vietos, senojo drenažo grioveliai. Vizualiai žvalgant paviršių radinių aptikta apie 6 ha plote. Surinkta lipdyta keramika datuota I tūkst. II puse – II tūkst. pr. (*ATL 2011 metais*, 2012, p. 107–113).

2014 m. atlikti piliakalnio R pylimo ir teritorijos į R (priešpilio aikštelės) zondavimas kalamaisiais gręžiniais. Nustatyta sluoksnių stratigrafija bendroje 66,5 m ilgio atkarpoje skersai piliakalnio R įtvirtinimų ir priešpilyje. Iš zondų imti mėginiai C^{14} datavimui. Nustatyta, kad pylimas buvo formuojamas iš aplinkinio